

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุฬา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

๑. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุฬา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุฬา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๓. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุฬา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Research methodology) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือประชาชนอายุ ๒๐ ปีขึ้นไปเป็นประชากรในการศึกษา โดยเลือกประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังจุฬา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๔,๐๓๓ คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๖๔ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) หาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Different: LSD.) และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายและเพศหญิงมีจำนวน ๓๖๔ คน ซึ่งเป็นเพศชาย จำนวน ๑๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๑ เป็นเพศหญิงจำนวน ๑๗๘ คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๙ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๑๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๙ มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน ๑๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๑ ส่วนใหญ่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน จำนวน ๑๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๔ และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีจำนวน ๑๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๙

๕.๑.๒ ประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอดงบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอดงบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๑๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

๑) ด้านการกำหนดนโยบาย ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอดงบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๑๗

๒) ด้านการจัดทำแผน ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอดงบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๑๓

๓) ด้านการปฏิบัติตามแผน ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอดงบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๑๒

๔) ด้านการติดตามผล ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอดงบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๐๐

๕.๑.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอดงบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ เพื่อนำไปสู่การตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอดงบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอดงบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาคความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุฬา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาคความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุฬา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาคความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุฬา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

๕.๑.๔ สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาคความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุฬา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ซึ่งจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านการกำหนดนโยบาย พบว่า การกำหนดนโยบายการแก้ไขปัญหาคความยากจนถูกกำหนดจากบนลงล่าง คือรัฐบาลเป็นผู้กำหนดนโยบายองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นแต่เพียงผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งนโยบายที่ถูกกำหนดจากรัฐบาลไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในพื้นที่และความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง รัฐบาลไม่ได้สำรวจถึงสภาพปัญหาของประชาชนในพื้นที่ก่อนที่จะกำหนดเป็นนโยบายแล้วมอบหมายให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ปฏิบัติตาม ดังนั้นในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจึงไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหาคความยากจนให้กับประชาชนอย่างแท้จริง

ด้านการจัดทำแผน พบว่า แผนงานการแก้ไขปัญหาคความยากจนถูกบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาตำบลซึ่งเป็นแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของชุมชนทุกด้าน ไม่ได้เจาะจงลงที่การแก้ปัญหาคความยากจน เนื้อหาสาระของแผนมุ่งเน้นการพัฒนาด้านต่างๆ ไปพร้อมกัน ถึงแม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีอำนาจในการจัดทำแผนการแก้ไขปัญหาคความยากจนให้กับประชาชนอยู่ก็ตาม แต่ด้วยกรอบการดำเนินงานถูกกำหนดจากรัฐบาลไว้แล้ว การดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหาคความยากจนต้องเป็นไปอย่างจำกัดตามนโยบายที่รัฐบาลกำหนดไว้ ประชาชนในพื้นที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนและรับรู้ถึงเนื้อหาสาระของแผนว่ามีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนหรือไม่ ดังนั้นเมื่อนำแผนไปสู่การปฏิบัติจึงไม่ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาคความยากจนให้กับประชาชน

ด้านการปฏิบัติตามแผน พบว่า การปฏิบัติตามแผนต้องเป็นไปตามแผนพัฒนาตำบล คือพัฒนาโครงสร้างหรือแก้ปัญหาด้านต่างๆ ไปพร้อมกันทุกด้าน ในด้านการแก้ไขปัญหาคความยากจนก็ต้องปฏิบัติตามรายละเอียดของแผนที่กำหนดไว้แล้ว ซึ่งเมื่อนำไปสู่การปฏิบัติจึงทำให้ทราบว่าการทำงานเป็นไปอย่างล่าช้า เจ้าหน้าที่รัฐต้องแบ่งภาระรับผิดชอบงานในด้านอื่นควบคู่กันไปด้วย ทำให้การปฏิบัติงานด้านการแก้ไขปัญหาคความยากจนไม่เป็นเอกภาพและประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นน้อย

ด้านการติดตามผล พบว่า การติดตามผลการแก้ไขปัญหาคความยากจนที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นนั้นเป็นไปอย่างล่าช้า ขาดความต่อเนื่อง เมื่อมีการติดตามผลแล้วไม่มีการแจ้งผลการดำเนินงานในโครงการต่างๆ ที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นให้ประชาชนรับทราบ และไม่มีการนำปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหาคความยากจนในแต่ละโครงการมาวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นในการแก้ปัญหาในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาคความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านการกำหนดนโยบาย รัฐบาลควรให้อำนาจองค์การบริหารส่วนตำบลในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างเต็มที่ ไม่ผูกขาดการปฏิบัติงานตามนโยบายที่รัฐบาลกำหนดไว้จนเกินไป ซึ่งทำให้การแก้ปัญหาไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน ก่อนจะกำหนดนโยบายควรมีการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ก่อน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้องตามสภาพของปัญหา ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องการกำหนดนโยบายและรัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาคความยากจนให้เพียงพอและเหมาะสมกับนโยบายที่กำหนดขึ้น

ด้านการจัดทำแผน ควรมีการสำรวจสภาพปัญหาและความจำเป็นพื้นฐานของชุมชนก่อนที่จะจัดทำแผนว่าปัญหาใดเป็นปัญหาเร่งด่วนควรจัดทำก่อนหลัง กระบวนการจัดทำแผนควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแผนงานด้านการแก้ไขปัญหาคความยากจนควรมีเอกภาพไม่ผูกขาดกับแผนพัฒนาตำบลมากเกินไป ควรมีการยืดหยุ่นเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพปัญหาในแต่ละพื้นที่

ด้านการปฏิบัติตามแผน เจ้าหน้าที่ควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจ การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมด้านการแก้ไขปัญหาคความยากจนต้องเพียงพอและเหมาะสม และในการดำเนินกิจกรรมแต่ละโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาด้วย

ด้านการติดตามผล ควรมีการติดตามประเมินผลกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่องรวดเร็ว และมีการนำปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานมาวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ในการแก้ปัญหาในครั้งต่อไป

สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เกี่ยวกับประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาคความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ซึ่งจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านการกำหนดนโยบาย พบว่า นโยบายด้านการแก้ไขปัญหาคความยากจนถูกกำหนดจากรัฐบาล องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเพียงผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งนโยบายที่กำหนดขึ้นเป็นนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของชุมชนในทุกด้านไปพร้อมกัน ดังนั้นนโยบายในการแก้ไขปัญหาคความยากจนจึงได้รับความสำคัญน้อย และไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้อีกทั้งงบประมาณสนับสนุนในโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน

ด้านการจัดทำแผน พบว่า แผนงานด้านการแก้ไขปัญหาคความยากจนยังเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาตำบล ซึ่งแผนดังกล่าวเป็นแผนที่กำหนดขึ้นจากนโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานชุมชนของรัฐบาล แผนงานด้านการแก้ไขปัญหาคความยากจนยังเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาตำบล ไม่มีความเป็นเอกภาพ ถึงแม้้องค์การบริหารส่วนตำบลจะสามารถจัดทำแผนงานด้านการแก้ไขปัญหาคความยากจนได้ในรายละเอียดปลีกย่อย แต่มีข้อจำกัดต้องอยู่ในกรอบของแผนพัฒนาตำบล จึงทำให้การจัดทำแผนการแก้ไขปัญหาคความยากจนไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเต็มที่

ด้านการปฏิบัติตามแผน พบว่า การดำเนินงานแก้ไขปัญหาคความยากจนที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นในแต่ละโครงการ งบประมาณสนับสนุนในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ บางโครงการดำเนินการไปได้แค่ระยะเวลาหนึ่ง ก็ต้องหยุดชะงักเพราะงบประมาณหมด หรือต้องรองบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลหรือส่วนราชการอื่นที่คอยจัดสรรให้ จึงทำให้การปฏิบัติตามแผนการแก้ไขปัญหาคความยากจนไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร

ด้านการติดตามผล พบว่า การประเมินผล วัตถุประสงค์ในแต่ละโครงการรัฐบาลไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร ไม่มีการสนับสนุนด้านงบประมาณ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถร่วมติดตามประเมินผลเพื่อวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาและอุปสรรค จึงทำให้การติดตามผลการดำเนินงานเป็นไปตามหน้าที่ที่ต้องทำเท่านั้น ไม่สามารถเข้าใจสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะทำให้การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาคความยากจนในครั้งต่อไปได้ผลดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาคความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านการกำหนดนโยบาย พบว่า รัฐบาลควรมอบอำนาจให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลในการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างเต็มที่ เพื่อกำหนดเป็นนโยบายแก้ไขปัญหาคความยากจนเสนอต่อรัฐบาล เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นราชการส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด สามารถรับรู้เข้าใจสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะทำให้การกำหนดแนวทางแก้ปัญหาสอดคล้องกับสภาพปัญหาในพื้นที่อย่างแท้จริง รัฐบาลเพียงแต่คอยสนับสนุนงบประมาณ บุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญ และคอยให้คำแนะนำปรึกษาในการดำเนินงาน

ด้านการจัดทำแผน พบว่า รัฐบาลควรเปิดโอกาสให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดทำแผนการแก้ไขปัญหาคความยากจนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะช่วยให้แผนงานสอดคล้องกับสภาพปัญหาในพื้นที่อย่างแท้จริง รัฐบาลเพียงแต่คอยจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเรื่องแผนมาให้คำแนะนำปรึกษา และติดตามกระบวนการจัดทำแผนอย่างใกล้ชิด เพื่อเสนอต่อรัฐบาลจัดทำเป็นแผนงานให้เป็นรูปธรรม และประกาศใช้เป็นแผนแม่แบบในการปฏิบัติงานการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ด้านการปฏิบัติตามแผน พบว่า รัฐบาลควรจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาคอยติดตามกระบวนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างใกล้ชิด เพื่อกอยให้คำแนะนำปรึกษาเมื่อประสบปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติงาน และจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานอย่างเพียงพอและเต็มที่

ด้านการติดตามผล พบว่า รัฐบาลควรจัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาคความยากจนที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น เพื่อร่วมรับทราบผลสำเร็จในแต่ละโครงการตลอดถึงร่วมรับทราบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาคความยากจนในครั้งต่อไป

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูล การวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาคความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุฬา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา มีประเด็นการอภิปรายผลดังนี้

๕.๒.๑ จากผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาคความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุฬา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาคความยากจนให้กับประชาชนในพื้นที่ โดยมีการประชุมปรึกษาหารือกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาคความยากจน มีการจัดทำแผนการแก้ไขปัญหาคความยากจน มีการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และมีการติดตามประเมินผล แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรประชาชนยังมีความเป็นอยู่ที่ขัดสนทางเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิต เพราะปัญหาคความยากจนเป็นปัญหาที่ซับซ้อนจะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ปัญหา การวางแผน การกำหนดโครงการและวิธีดำเนินการ ซึ่งจะต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถพอสมควรหรือได้รับการฝึกอบรมมาเป็นพิเศษ จึงจะเข้าถึงปัญหาและสามารถแก้ปัญหาคความยากจนให้ลดลงได้ ไม่เพียงเท่านั้นการแก้ไขปัญหาคความยากจนจะต้องอาศัยงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ และความร่วมมือจากประชาชนผู้ยากจน แต่จากการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับงบประมาณน้อย และเป็นงบประมาณเพื่อการบริหารงานทั่วไปไม่ใช่งบประมาณสนับสนุนการแก้ไขปัญหาคความยากจนของประชาชนโดยเฉพาะ ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ ศิวาพร พองทอง^๑ ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการดำเนินงานเชิงบูรณาการภาครัฐในการแก้ไขปัญหาคความยากจน กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานในการแก้ไขปัญหาคความยากจนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่นภายใต้การนำของผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการ (ผู้ว่า CEO) มีการบูรณาการยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ สรรพกำลัง และทรัพยากรในจังหวัดมากขึ้น การทำงานของส่วนราชการมีทิศทางและเป้าหมายร่วมกัน มีการประสานความร่วมมือกันเป็นอย่างดี โดยเฉพาะการประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการต่างๆ มีการเรียนรู้ซึ่งกันและกันมากขึ้น มีการปรึกษาข้ามหน่วยงานทำให้สามารถลดความซ้ำซ้อนของการทำงานได้มากขึ้น ทั้งนี้แม้ว่าการดำเนินงานของภาครัฐภายใต้การนำของผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการ ในด้านการประสานงานจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ปัญหาคความยากจนเป็นปัญหาเชิงพลวัตที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจนจึงต้องมีการพัฒนารูปแบบการ

^๑ศิวาพร พองทอง, “รูปแบบการดำเนินงานเชิงบูรณาการภาครัฐในการแก้ไขปัญหาคความยากจน : กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๘).

ดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสามารถแก้ไขปัญหาความยากจนได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ปัญหาอุปสรรคที่พบจากการดำเนินงานแก้ไขปัญหาคความยากจน สามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ส่วนใหญ่ๆ คือ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคล ได้แก่ ความยากจน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับระบบการทำงาน ได้แก่ ความไม่ชัดเจนและความไม่สอดคล้องกับนโยบายกระทรวงและจังหวัด การประสานงานของภาครัฐ ระบบงบประมาณ กฎหมาย และปัญหาอื่นๆ ได้แก่ ระบบการวางแผนของรัฐ การประชาสัมพันธ์ ปัญหาด้านข้อมูล ปัญหาเกี่ยวกับตัวชีวิต และการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการในปัจจุบัน เป็นต้น ทั้งนี้ได้นำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็น ๒ ส่วน คือ แนวทางที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคล ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือ ควรมีการจัดแบ่งกลุ่มคนจน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ควรมีเป้าหมายหลักการที่จะแก้ปัญหาเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน สำหรับแนวทางที่เกี่ยวข้องกับระบบการทำงาน ได้แก่ การให้โอกาสคนยากจนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญห การเพิ่มบทบาทองค์การบริหารส่วนตำบล การมอบอำนาจการบริหารงานให้กับผู้ว่าราชการจังหวัดมากขึ้น การแยกแผนงาน โครงการ ที่มุ่งแก้ไขปัญหสำหรับคนยากจนออกมาให้ชัดเจน และการปรับปรุงระบบการประเมินและตัวชี้วัดให้เหมาะสมรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้เกี่ยวกับระบบการประเมินและตัวชี้วัดแก่ข้าราชการให้มากขึ้น

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

๑. ด้านการกำหนดนโยบาย พบว่า ประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาคความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทน์ อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น ประชาชนมีความคิดเห็นในด้านการกำหนดนโยบายโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ทั้งนี้เนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชุมปรึกษาหารือกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาคความยากจน มีการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐอื่น และมีการพิจารณากำหนดงบประมาณพร้อมทั้งเสนอแนบนโยบายการแก้ไขปัญหาคความยากจนต่อรัฐบาล แต่กระบวนการในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายในแต่ละโครงการยังไม่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากนัก ซึ่งเป็นปัญหาที่ทำให้นโยบายในการแก้ไขปัญหาคความยากจนยังไม่มีความเป็นเอกภาพ และไม่สอดคล้องกับสภาพของปัญหาคความยากจนในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชาติ ยศปัน^๒ ได้วิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนเครือข่าย เพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจนในพื้นที่ตำบลทุ่งกวาว อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดลพบุรี” ผลการวิจัยพบว่า หากวิเคราะห์เชิงธุรกิจที่คำนึงถึงผลตอบแทนที่อยู่ในรูปของเงิน บางกลุ่ม ถือว่าไม่ประสบผลสำเร็จ กล่าวคือ แต่ที่กลุ่มอยู่ได้เนื่องจากไม่ได้คำนึงถึงรายได้โดยตรง แต่เป็นรวมกลุ่มเพียงต้องการมีกิจกรรมทำร่วมกัน แกะเหาะ แกะเหาะ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีงานทำ และได้ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพด้วย สาเหตุการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร อาจมาจากขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่เห็นความสำคัญเท่าที่ควร สรุปปัญหาคความต้องการของกลุ่ม ด้านคุณภาพและความหลากหลายของ

^๒ อนุชาติ ยศปัน, “การเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนเครือข่าย เพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจนในพื้นที่ตำบลทุ่งกวาว อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดลพบุรี”, การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏลพบุรี, ๒๕๕๐).

ผลิตภัณฑ์ ด้านทักษะฝีมือ ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ ด้านการตลาด ยังขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหากลุ่ม คือการฝึกอบรมกลุ่มต้องพึ่งตนเอง จัดทำโครงการขอรับงบประมาณสนับสนุนจาก อบต. ใช้เครือข่าย หรือเครือข่าย จัดทำแผนพับประชาสัมพันธ์ จะต้องสร้างความร่วมมือกลุ่มระหว่างชุมชน โดย ประสานความร่วมมือในลักษณะของเครือข่าย มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

๒. ด้านการจัดทำแผน พบว่า ประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาคความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประชาชนมีความคิดเห็นในด้านการจัดทำแผนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ทั้งนี้เนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดทำแผนการแก้ไขปัญหาคความยากจน ที่มุ่งเน้นเรื่องการสงเคราะห์ การช่วยเหลือผู้ยากไร้ผู้ด้อยโอกาส และจัดทำแผนพัฒนาตำบลในด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมเป็นหลัก แต่การจัดทำแผนดังกล่าวเป็นการจัดทำแผนเชิงโครงสร้างยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งในการจัดทำแผนแก้ไขปัญหาคความยากจนนั้นควรมุ่งเน้นไปที่เรื่องปากท้องและความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นหลัก โดยการจัดทำแผนฝึกอบรมการประกอบอาชีพให้กับประชาชน ซึ่งจะทำให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระคณพศ กิตติสาร^๓ ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า พนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางกรวยมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้าง ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางกรวยมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางกรวย จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้าง ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางกรวย มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ปัญหาในการบริหารงานพบว่า บุคลากรบางส่วนยังไม่ทราบข้อกำหนดหรือหลักธรรมาภิบาลเกี่ยวกับการบริหารงานในแต่ละส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบล บุคลากรบางส่วนยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม และบางส่วนยังเห็นแก่พวกพ้องของตนเอง การทำงานในบางเรื่องไม่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม บุคลากรบางส่วนปฏิบัติงานตามความรู้สึกของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลงานที่ออกมา การจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตการปกครอง

๓. ด้านการปฏิบัติตามแผน พบว่า ประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาคความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประชาชนมีความคิดเห็น

^๓พระคณพศ กิตติสาร, “การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

ในด้านการปฏิบัติตามแผนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดกิจกรรมอบรมส่งเสริมการประกอบอาชีพให้กลุ่มสตรีแม่บ้านและเยาวชน การให้กู้ยืมเงินเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ และการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ แต่ยังคงขาดการจัดตลาดเพื่อกระจายสินค้าให้กับประชาชน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก เพราะถ้าประชาชนสามารถผลิตสินค้าหรือพืชผลทางการเกษตรได้ แต่ไม่สามารถขายได้ก็ย่อมได้รับผลกระทบ ซึ่งทำให้การแก้ไขปัญหาความยากจนไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระภานุวัฒน์ ฐิตวินโย^๔ ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ตามหลักธรรมาภิบาลของอำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ พนักงานจ้างทั่วไป ที่มีต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ตามหลักธรรมาภิบาล ของอำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหาร สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ พนักงานจ้างทั่วไป มีความคิดเห็นการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ตามหลักธรรมาภิบาล ของอำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล ของอำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า บุคลากรบางส่วนยังไม่ทราบข้อกำหนดหรือข้อบัญญัติต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารงานในแต่ส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบล บุคลากรบางส่วนยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ผู้บริหารขาดการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร ตลอดจนความไม่เป็นกลางของผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดสรรคนให้ตรงกับงาน เรื่องการประเมินขึ้นประเมินตำแหน่ง และไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา ดังนั้นผู้ใต้บังคับบัญชาต้องการให้ผู้บริหารมีความเป็นกลาง ควรดูแลเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชา ให้เกิดความสุข สนุกกับการทำงานด้วย ผู้บริหารต้องมีความกรุณาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน มีการจัดสรรงานให้เท่าๆ กัน และเมื่อผู้ใต้บังคับบัญชามีความทุกข์ ต้องช่วยเหลือและหาวิธีหรือผ่อนจากหนักให้เป็นเบา พูดให้กำลังใจกับผู้ใต้บังคับบัญชาที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่รักชอบเฉพาะผู้ใต้บังคับบัญชาคนใดคนหนึ่ง และควรให้โอกาสทั้งสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาในการที่ผู้ใต้บังคับบัญชาจะมีความเจริญก้าวหน้า

๔. ด้านการติดตามผล ประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทน์ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประชาชนมีความคิดเห็นในด้านการติดตามผลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนแล้ว แต่กระบวนการติดตามประเมินผลเป็นไปอย่างล่าช้าไม่มีความต่อเนื่องในแต่ละโครงการ มีการประเมินผลการดำเนินงานน้อย ไม่มีการนำปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นเพื่อการแก้ไขปัญหาในครั้งต่อไป ซึ่งก็

^๔พระภานุวัฒน์ ฐิตวินโย, “การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ตามหลักธรรมาภิบาลของอำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

เป็นเรื่องยากที่จะทำให้ปัญหาความยากจนลดน้อยลงและหมดไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุวงศ์ มหานิติพงษ์^๕ ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในเขตอำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของ องค์การบริหารส่วนตำบลในการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดนโยบาย อยู่ในระดับมาก ด้านการจัดทำแผน อยู่ในระดับมาก ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการติดตามผล อยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาความยากจน พบว่า นายกและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขาดความรู้ในด้านการวิเคราะห์ปัญหาและวางแผนงานในการแก้ไขปัญหาความยากจน รองลงมาคือ ขาดทรัพยากรในด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ยานพาหนะและสิ่งสนับสนุนไม่เพียงพอ และเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ได้ให้การสนับสนุนร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความยากจน

๕.๒.๒ ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

จากการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มี เพศ และ รายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละส่วนมีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปราย ดังนี้

๑) ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความจริง ทั้งนี้เนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนให้กับประชาชนมาเป็นเวลานาน แต่ผลการดำเนินงานก็ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนโดยรวมยังอยู่ในระดับเดิม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา ปินตา^๖ ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา กองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอหาดคง จังหวัด

^๕อนุวงศ์ มหานิติพงษ์, “บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในอำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๕๒), หน้า ๙๓.

^๖วาสนา ปินตา, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา กองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอหาดคง จังหวัดเชียงใหม่,การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๔๔.

เชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านแต่ละแห่งมีประสิทธิภาพในการดำเนินการแตกต่างกัน คือ ปัจจัยด้านบุคคล ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านหมู่บ้าน บทบาทหน้าที่ของตน รวมถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของกองทุนหมู่บ้าน นอกจากนี้ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของคณะกรรมการ ซึ่งต้องมีวิสัยทัศน์ในการวางแผนการทำงานและมีการบริหารงานที่โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้และการส่งเสริมสนับสนุนของรัฐบาลก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะขาดเสียมิได้ ซึ่งในปัจจุบันพบว่าหน่วยงานยังขาดการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านงบประมาณและการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ผลการศึกษานี้คาดว่าจะประโยชน์ต่อบุคคลทั่วไปที่ทำให้เข้าใจถึงสภาพการณ์ของกองทุนหมู่บ้าน และอาจสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการศึกษาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้ทำวิจัยได้นำเสนอจะเห็นได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพและแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานนั้น ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานเอกชน จะมีปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่คล้ายคลึงกัน ปัจจัยดังกล่าวประกอบด้วย ปัจจัยหลัก ๒ ปัจจัย ได้แก่ ๑ ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ๒ ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

๒) ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาคาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความจริง ทั้งนี้เนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหาคาความยากจนให้กับประชาชนในพื้นที่แต่ละหมู่บ้านอาจจะมีความแตกต่างกัน เพราะบางหมู่บ้าน นโยบายที่กำหนดไว้ไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ เพราะลักษณะภูมิประเทศที่แตกต่างกัน จึงทำให้นโยบายด้านการแก้ไขปัญหาคาความยากจนไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุลยรัตน์ ศรีพรหม^๗ ได้วิจัยเรื่อง “การแก้ไขปัญหาคาความยากจนในชุมชน : กรณีศึกษาโครงการฝึกฝนอาชีพในเขตที่ ๒ จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาใน ๔ ด้าน คือ ด้านทักษะวิชาชีพ ก่อนรับการอบรม ผู้เข้าอบรมมีความสนใจในโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจนน้อย หลังจากการอบรมฝึกอาชีพ ผู้เข้าอบรมมีความสนใจและเชื่อมั่นเพิ่มขึ้น ด้านเศรษฐกิจชุมชนและครัวเรือน ก่อนเข้าอบรมมีฐานะทางเศรษฐกิจในระดับน้อยถึงปานกลางแต่เมื่อได้รับการอบรมแล้ว ฐานะฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ปานกลางถึงดี ในทุกคำถาม ด้านการรวมกลุ่มอาชีพ มีการรวมกลุ่มอาชีพหลังการอบรม มีความสามัคคีเป็นชุมชนเข้มแข็ง มีความสำเร็จในการรวมกลุ่มอาชีพในทุกคำถาม และแนวทางแก้ไขปัญหาคาความยากจน ผู้เข้าอบรมได้ร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาคาจากชุมชนเอง จนมีความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องได้ด้วยตนเอง ส่วนข้อเสนอแนะของประชาชนที่เข้าอบรมฝึกฝนอาชีพ ส่วนใหญ่เสนอว่าควรอบรมเพื่อสร้างอาชีพเพิ่มขึ้น ตลอดจนการจัดหาตลาดและควรตรวจสอบความสำเร็จในโครงการและเน้นโครงการที่พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

^๗ ดุลยรัตน์ ศรีพรหม, “การแก้ไขปัญหาคาความยากจนในชุมชน : กรณีศึกษาโครงการฝึกฝนอาชีพในเขตที่ ๒ จังหวัดนครราชสีมา”, การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๐).

๓) ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความจริง ทั้งนี้ เนื่องจาก ประชาชนที่มีระดับการศึกษาดี ย่อมประกอบอาชีพและมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดี ซึ่งสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขไม่เดือดร้อน ซึ่งจะมีทัศนคติที่แตกต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่ำ รายได้น้อย และประกอบอาชีพไม่ดี ซึ่งต้องรอความช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบลในการแก้ปัญหาเรื่องเศรษฐกิจและปากท้อง จึงทำให้มีทัศนคติในเชิงลบถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถแก้ปัญหาเรื่องความเป็นอยู่ของเขาให้ดีขึ้นได้ จึงทำให้ประชาชนที่มีระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุก อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาเอกอมร ฐิตปัญโญ^๔ ได้วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แนวทางในการนำหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ควรทำงานรับใช้ประชาชนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย วางแผนการทำงานให้เหมาะสม เรียงลำดับความสำคัญของปัญหาโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อส่วนรวมเป็นสำคัญ เว้นจากการแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองและพรรคพวกไม่รับสินบนไม่ทุจริต ให้การช่วยเหลือจัดสวัสดิการหรือแบ่งปันผลประโยชน์ต่างๆ ให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงเสมอภาคเท่าเทียมกัน

^๔ พระมหาเอกอมร ฐิตปัญโญ, “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (รัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๑๔๔-๑๔๗.

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาคความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจุฬา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

๑) องค์การบริหารส่วนตำบลควรทำการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของคความยากจนในพื้นที่รับผิดชอบให้ทั่วถึงและเป็นระบบ เพราะจากการศึกษาพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดข้อมูลพื้นฐานของคความยากจน

๒) องค์การบริหารส่วนตำบลควรทำการประชาสัมพันธ์โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง

๓) องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาคความยากจน เช่น ร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนชุมชน และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาคความยากจนของชุมชน

๔) รัฐบาลควรสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การฝึกอบรมบุคลากร เพื่อสนับสนุนโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างพอเพียงตามสภาพ

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑) ด้านการกำหนดนโยบายการแก้ไขปัญหาคความยากจน ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรมีการสำรวจสภาพปัญหาของประชาชน แล้วนำปัญหาเหล่านั้นมาวิเคราะห์ ถึงปัจจัยเกี่ยวข้องต่างๆ ที่ทำให้เกิดปัญหาคความยากจน แล้วร่วมประชุมปรึกษาหารือประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ นักวิชาการ ผู้นำชุมชน เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน มีการวิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบจากการดำเนินงานในด้านต่างๆ ร่วมกัน แล้วจึงกำหนดเป็นนโยบายในแต่ละด้านเพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจน

๒) ด้านการจัดทำแผนการแก้ไขปัญหาคความยากจน ก่อนที่จะกำหนดเป็นแผนควรมีการประชุมปรึกษาหารือ โดยการเชิญนักวิชาการที่มีความรู้ในเรื่องแผนมาคอยชี้แนะให้คำปรึกษา ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตลอดถึงสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นในเนื้อหาของแผน มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาในพื้นที่กับแผนงานว่ามีความสอดคล้องสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด หลังจากนั้นค่อยจัดทำแผนเป็นลายลักษณ์อักษร

๓) ด้านการปฏิบัติตามแผนการแก้ไขปัญหาคความยากจน บุคลากรควรปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจและจริงจังในการแก้ปัญหาคความยากจนให้กับประชาชนอย่างแท้จริง ผู้บริหารควรติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างใกล้ชิด และในการออกปฏิบัติงานในชุมชนควรมีการแจ้งให้ประชาชนทราบเป็นการล่วงหน้าเพื่อที่จะได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติงานจากประชาชนอย่างเต็มที่

๔) ด้านการติดตามผลการแก้ไขปัญหาคความยากจน ควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานทุกโครงการอย่างต่อเนื่อง มีการนำผลการดำเนินงานมาวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรค

เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในครั้งต่อไป และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล โดยวิธีการจัดทำข้อมูลเพื่อเปิดเผยต่อสาธารณะให้ประชาชนได้รับทราบ

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหาร ส่วนตำบลวังจุฬา อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้ที่สนใจ ได้นำไป ศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นดังต่อไปนี้

- ๑) ควรทำการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาความยากจนของ องค์การบริหารส่วนตำบล
- ๒) ควรทำการศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการแก้ไขปัญหาความ ยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ๓) ควรทำการศึกษาวิจัยศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น แบบบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน
- ๔) ควรทำการศึกษาวิจัยรูปแบบการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืนตามหลักธรรม ทางพระพุทธศาสนา